

12-ИЮНЬ РОССИЯДИН ЮГЪ Я!

МУБАРАКРАЙ!

РД-дин АХЦЕГЪ РАЙОНДИН ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ ГАЗЕТ

Гьурметлу районгьлияр!
12-июнь, Россиядин Югъ
– им уьлкведин халкьарин, чи гьар садан кьетген сувар я. РФ-дин кьилин суваррикай сад тир ада инсанрин азадвиллин, илягьвиллин, садвиллин, ватанпересвиллин гьиссер лишанламишзава, чи баркаллу тарихдал дамахиз газва. Гьакьсагъ зегьметдалди туйкьурзавай пакадин йикъахь инанмишвал таъминарзава. Къуй кьез чандин сагъвал, хизанра гьурмет, берекагъ артух хьурай! Ватанпересвиллин, гьалал зегьметдин ва мергьяматлувиллин вири кьил кутунра кьез агалкьунар хьурай!

Ахцегъ райадминистрация
Депутатрин райсобрание

1928-йисалай акъатзава

№23 (8731) арбе

12+

ЩИШИ ДУШНЯ

8-июнь, 2020-йис.

Газет гьафтада садра акъатзава.

Къимет 10 манат

УЬЛКВЕДИН КЬИЛИН СУВАР

Россиядин Югъ - им государстводин кьилин ва виридалайни жегьил сувар я. Ада аздаказ, демократвиллин бинейраллаз вилик финин барадай хьянавай рекьихь инанмишвал, ватанпересвиллин, чи гзаф миллетрин векилкай ибарат уьлкведин тарихдиз ва культурадиз гьурмет авунин адетрин мягькемвал лишанламишзава. Агьалийрин рикел Россиядин

вилик политикар, депутатар экъечзава, театррин коллективри тамашчийриз махсус композицияр къалурзава. Музейри инсанриз чпин ракларар ачухзава.

Амма и йисуз коронавирсудин карантиндин серенжемар себеп яз, гьайф хьи, суварин шадвиллин митингар, культурадин спортдин мярекатар адетдиндаказ ваъ, гьарда ви-челай алакьдайвал онлайн

Федерациядин Конституцияди тескикарнавай демократиядин, азадвиллин ва адалатлувиллин ивирагъ хьизва. Сувар гьакъ чакъай гьар сада вичихь галаз граждандвиллин буржидин, Россиядин къадар-къисметдин патахъай жуван хиве авай жавабдарвал аннамшунин макъсад алакьалуд ийизвай югъни я.

Россиядин Йикъан суварихь чи халкьар мадни сих ийидай, умуми крар патал къуватар саддай, дуствал авайдалайни мягькемардай, акъалтзавай несилар ваатанпересвиллин рубьгаллаз тербияламишдай, чи члехи уьлкведал дамахдай метлеб ава.

Чи республикада Россиядин Югъ гьар йисуз къейдзава. Шегьерра, районра концертгар, ктабрин выставкаяр, конференцияр тешкилзава, агьалийрин

къайдада кьиле тухуда. Кьилди къачуртIа, Ахцегъ райадминистрациядин махсус планграфикдин бинедаллаз РДК-дин ва хьурерин клубрин гьевескар артистри чпин ватанпересвиллин тематикадин маниярни эверунар жемьатив Интернетдин куьмекдалди агакъярда. Чкадин администрациядин ва яшайишдинни культурадин идарайрин дараматар, ял ядай паркарни майданар пайдахралдини транспарантради безетмишда. Вирироссиядин «Окна России», «Мы Россия», «Символы России», «Тебе, Россия, посвящаем!» - акцияриз шериквал авун яз волонтерин куьмекдалди флешмобар кьиле тухуда. Уьлкведин сувариз талукъ ихьтин серенжемар 9-14 - июндин йикъара давам жедат.

ТИМУР ИВАНОВ – ДАГЪУСТАНДА

Алай йисан 5-июндиз Россиядин оборонадин министрдин заместитель Тимур Иванов чи республикада рабочий мугьманвиле хьана. Идан гьакьиндай РД-дин Гьукуматдин пресс-къуллугъди хабар гана. Гьурьшдин сергьятра аваз Дагъустандин Кьил Владимир Васильев Тимур Ивановхъ галаз санал 200 койка-чкадин гзаф мурадар патал тайинарнавай 3 медцентрин эцигунриз килигна. Серенжемдин вахтунда къейд авурвал, и центраяр РФ-дин оборонадин министрстводин проектрай хжажда. Эцигунар бегьем хьайидалай къулухъ гьар са центр алай аямдин тадаракралди, гьа жергедай яз, компьютерный томографралди, эндоскопиядин аппаратралди ва маса алатралди таъминарда.

РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН
ТЕРРИТОРИАЛЬНАЯ ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ АХТЫНСКОГО РАЙОНА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

05 июня 2020 года

№ 7/12-06

О времени (режиме) работы участковых избирательных комиссий Ахтынского района в течение шести дней до дня голосования на общероссийском голосовании по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации

Руководствуясь Указом Президента Российской Федерации от 1 июня 2020 года № 354 «Об определении даты проведения общероссийского голосования по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации», постановлением Центральной избирательной комиссии Российской Федерации от 2 июня 2020 года № 250/1839-7 «О возобновлении действий по подготовке и проведению общероссийского голосования по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации», пунктом 2 постановления Избирательной комиссии Республики Дагестан от 27 марта 2020 года № 82/539-6 «О приостановлении действия постановлений (их отдельных положений) Избирательной комиссии Республики Дагестан по подготовке и проведению общероссийского голосования по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации», в соответствии с пунктом 10.5 Порядка общероссийского голосования по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации, утвержденного постановлением Центральной избирательной комиссии Российской Федерации от 20 марта 2020 года № 244/1804-7 (далее – Порядок), в целях обеспечения возможности голосования в помещении участковой комиссии в течение шести дней до дня

голосования участникам общероссийского голосования (далее – участники голосования) по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации (далее – общероссийское голосование), территориальная избирательная комиссия Ахтынского района **постановляет:**

1. Согласовать время (режим) работы участковых избирательных комиссий в течение шести дней до дня голосования на общероссийском голосовании с 25 июня по 30 июня 2020 года: с 8.00 часов до 20.00 часов.
2. Направить настоящее постановление в участковые избирательные комиссии Ахтынского района.
3. Участковым избирательным комиссиям довести информацию о времени (режиме) работы в течение шести дней до дня голосования на общероссийском голосовании до сведения участников голосования и лиц, указанных в пунктах 3.1 и 3.3 Порядка.
4. Направить настоящее постановление для опубликования в газету «Новый мир».
5. Возложить контроль за выполнением настоящего постановления на секретаря ТИК Ахтынского района Габибулаева М.А.

Председатель комиссии **Б.Ч.БАБАЕВ**
Секретарь комиссии **М.А.ГАБИБУЛАЕВ**

РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН
ТЕРРИТОРИАЛЬНАЯ ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ АХТЫНСКОГО РАЙОНА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

05 июня 2020 года

№ 7/11-06

О графиках работы территориальной избирательной комиссии и участковых избирательных комиссий Ахтынского района по приему заявлений участников общероссийского голосования о включении в список участников общероссийского голосования по месту нахождения на общероссийском голосовании по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации

Руководствуясь Указом Президента Российской Федерации от 1 июня 2020 года № 354 «Об определении даты проведения общероссийского голосования по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации», постановлением Центральной избирательной комиссии Российской Федерации от 2 июня 2020 года № 250/1839-7 «О возобновлении действий по подготовке и проведению общероссийского голосования по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации», пунктом 2 постановления Избирательной комиссии РД от 27 марта 2020 года № 82/539-6 «О приостановлении действия постановлений (их отдельных положений) Избирательной комиссии РД по подготовке и проведению общероссийского голосования по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации», в соответствии с пунктом 2.3.6 Инструкции по составлению, уточнению и использованию списков участников общероссийского голосования по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации, утвержденного постановлением Центральной избирательной комиссии Российской Федерации от 20 марта 2020 года № 244/1809-7, территориальная избирательная комиссия Ахтынского района **постановляет:**

1. Установить графики работы территориальной избирательной комиссии и участковых избирательных комиссий Ахтынского района по приему заявлений участников общероссийского голосования (далее – участники голосования) о включении в список участников общероссийского голосования (далее – списки участников голосования) по месту нахождения на общероссийском голосовании по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации (далее – общероссийское голосование), согласно приложению.

2. Направить настоящее постановление в участковые избирательные комиссии Ахтынского района.
3. Направить информацию о графиках работы территориальной избирательной комиссии и участковых избирательных комиссий Ахтынского района по приему заявлений участников голосования о включении в список участников голосования по месту нахождения на общероссийском голосовании для опубликования в газету «Новый мир».
4. Возложить контроль за выполнением настоящего постановления на секретаря ТИК Ахтынского района Габибулаева М.А.

Председатель комиссии **Б.Ч.БАБАЕВ**
Секретарь комиссии **М.А.ГАБИБУЛАЕВ**

Приложение
к постановлению ТИК Ахтынского района от 5 июня 2020 г. № 7/11-06

Графики

работы территориальной избирательной комиссии и участковых избирательных комиссий Ахтынского района по приему заявлений участников общероссийского голосования о включении в список участников общероссийского голосования по месту нахождения на общероссийском голосовании по вопросу одобрения изменений в Конституцию Российской Федерации

Дни приема заявлений, время приема заявлений.
Прием заявлений в территориальной избирательной комиссии Ахтынского района
с 5 июня по 21 июня 2020 г. – в будние дни (понедельник – пятница) с 09.00 час. до 12.00 час. и с 14.00 до 17.00 час.; в выходные и праздничные дни с 10.00 до 14.00 час.
Прием заявлений в участковых избирательных

комиссиях
с 16 июня по 21 июня 2020 г. – в будние дни (понедельник – пятница) с 13.00 до 18.00 час.; в выходные дни с 10.00 до 14.00 час.;
оформление заявлений о голосовании по месту временного пребывания – с 22 июня по 30 июня 2020 г. – с 10.00 до 14.00 час.

АХЦЕГЪ МИРЗА АЛИДИН – 250 ЙИС

КАВКАЗДА ЛАП ЗУРБА ШЕЙХ, АЛИМ ВА ШАИР

Мердали ЖАЛИЛОВ
Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Ци, 2020-йисуз, чи культурадин зурба дестекрикой сад тир Ахцегъ Мирза Алидин 250 йис тамам жезва. Адан т'вар неинки лезгийрин, гьак'и вири Дагъустандин тарихда къзилдин гьарфалди кхьенвай алимринни камалэгълийрин жергеда ава

Мирза Али 1770-йисуз Ахцегъ савадлу хизанда хана ва 1859-йисуз 89 йисан яшдаваз рагметдиз фена, Ахцегърин Гуьне патан сурава кучукова. Адан дидени буба Къаниятни Мегъамедшериф савадлу ксар тир, ва абурун тербиядик гьеле 8 йиса авай Мирза Алиди лап хьсандиз Къурбан к'елзава. Ахпа вичин девирдин лап машгъур алимар тир Ахцегъ Мегъарам эфендидин, Шиназ Саид, Хачмаз Саид ва Аракан Саид эфендидин гъилик к'елна хтана, вичин чухвер багъда хушунаалди ва хуси такъатрихъ медресе ачухна, ана тарсар гузва. «Илимрин мескен» т'вар алаз Лезгистанлай къецепатани машгъур хъйи и медреседа сукътайриз араб ч'ал, философия, логика, алгебра, геометрия, астрономия илимар чирзавай.

И медреседай акъатай машгъур алим ва шаир Алкъвадар Гъасан эфендиди вичин муаллим Мирза Али Кавказда лап зурба алим ва шейх тирди къейдзава. Пудра Гъаждал фена хтай, лезги (аджам), араб, туьрк, фарс ч'аларал шириар кхъиз хъйи ам Дагъустандин арабист шаиррин арада сад лагъайди тир. Лап вини дережадин культурадин чирвилерин (алимдин хуси библиотекада 500 лай артух гъар жуьре илимрин ктабар авай) инсан яз, ада дуьз 50 йисуз Самур округдин къазивал авун тажуб жедай кар я.

Мирза Алидин лап хьсандиз халкъдин медицина, физика, астрономия, математика, араб, фарс, туьрк, гъатта урус ч'алар, рагъкъеч'дай патан халкъарин по-

этика ва риторика, юриспруденция чидай. Гзаф терефрин чирвилер авай кас хъуниз килигна адакай Ахцегъа къазини (къилин судья), инсанриз духтурни, муаллимни, герек макъамра лап еке мес'лайрай къил акъудиз алакъай дипломатни хъанай.

Ахцегъ Мирза Али и дуьньядал лап четин ва муракаб рехъ фена. Иллаки имам Шамила Ахцегъ къеледал гъужумайла, яшлу Мирза Али вичи гуьзлемиш тавур гъалара есирда къуна, Ирибдин къеледиз суьргуьн авуна, адал гужар, азабар гзаф акъалтна. И крарин гъакъиндай шаирдин чав ахгакънавай ширири, адан чарари ва маса документи шагидвалзава. Амма руьгъдин зурба дестекди вири магърувилериз, вичел вегъей чулава буьгътенриз таб гана. Ада вич имандал к'леви мусурман, ч'ехи шаир, камалэгъли тирди субутна.

Имам Шамилаз Мирза Али къазини алимвилерин ва шаирвилерин зурба устад тирди чидай. Гъавилай имамдиз и зурба арифдар вичин патав хана к'анзавай. И кар патал Шамила вичин набрикой илимдин рекъай виридалайни вини дережада авай Юсуф ал-Мисри майдандиз акъудна. Есирда, хейлин алимарни алай чкадал, и кве касдин арада илимдин акъажунар башламаиш хъана. Юсуф ал-Мисриди Египетда, Къагъир шегъерда «Джамий ал-Азгъар» т'вар алаз вири дуьньяда машгъур университет куьтягънавай. Мирза Али къазини анжах Дагъустанда чирвилер къачунавайди тир. Сифтегъан акъажунар араб ч'алалди къиле физвай. Юсуф ал-Мисридин акуна хъи, араб ч'алалди и кас вичивай тухуз жедат. А ч'авуз гъак'и алимриз туьрк ч'ални чпин дидед

Гуьл хътин са алимдилай агакъна зав шириар, Хранвай ракъинин нурдилай ана гъар са ц'ар, Абур кхьенвай алимдилай к'вахъзавайди я хийиар, Ватан адан – Ахцегъ шегъер, гъар са пад тир атирар. А ватандин лап гъар са ч'ук пехилвилез кутугда, Ажеб нуш тушни ана авай чими мядендин ятар?! Тамашайла тухуз кве вил, рапрап гуда гъар сани. Ам халкъ авур Халикъдинди я ана авай гъар гъунар. Садалайни алакъайди туш тариф авун а касдин, Гъар гъи касди авурт'гани, а тарифдихъ жеч къадар. Гъикъван зурба, гъам девлетлу, сафаватлу са касни, Гекъиайт'га алимдив, ам жед са савдагар. Гъинва жерме ч'ехи касдиз абур авур яратмиш! Цуд сеферда лайихлу я адаз авун тарифар. Гъар жуьредин хьсанвилер адаз хъун чи мурад я, Садалайни алакъайди туш адахъ авай гъунарар. Зунни муьгътежди я ада хийир-дуьа авунихъ, Къабулдайди я Иллагъиди ада авур дуьаар.

ч'ал хъиз фасагъатдиз чидай. Дагъви алимдиз туьрк ч'ал чир хъун мумкин туш лагъана, Юсуф ал-Мисриди гъуьжетар туьрк ч'алал давамариз башламаишна. Инани Мирза Али къазини къулухъ акъвазнач.

Юсуф ал-Мисридин лап фасагъатдаказ фарс ч'ални чидай. Ада университет куьтягъунилай алава, саки ц'уд йисуз Мисирда вичин уьмуьрни кечирмишнавай. Француз официерривай дъве тухунин сирерни чирай и касди гила вичин эхиримжи такъат худда туна – ам фарс ч'алал рахаз бешламаишна. И дуьшуьшдани Мирза Али къазини гъуьгуьна акъвазнач. Гила Юсуф ал-Мисриди Мирза Али къазини дугъуда: «Стха, шири яратмишуна арабрин чпин арадани вав барабарди тек-туьк жедат. Ви алимвилерни вири залай са къилин къакъан я».

Вичин вахтунин вири зурба алимрин арада вич къуватлу тирди къалурай къазини Имам Шамилиан патай ч'ехи гъуьрметни къазанмиш хъува. Имамди яшлу касдиз азадвилехъ галаз санал пишкеш яз 17 йиса авай рушни свасвиле гун дуьшуьшдин кар тушир.

Мирза Алидин рафтарвал ва алакъунар себеп яз Ахцегъпарадин общество Урусатдин пачагъди къадарсуз ч'ехи налогар гуникай азадна. Дагъвийри азадвилерин ва аслу туширвилерин рехъ ч'ехи урус халкъдихъ галаз санал, Россиядин куьлгедик кваз яшаммиш хъуна авай-дакай сифте яз лагъайбурукай садни Ахцегъ Мирза Али тирди рик'ел хъун кутугнава. Куьрелди, Ахцегъ Мирза Алидин ирсини чи халкъдин къисметда гзаф еке чка къазвайдал шак алач. Гъайиф хъи, гъелелиг а ирс тамавиледди я к'ватнавач, я ахтармишна чирнавач. Шаирдихъ шириатдин зурба хазила авайди адан чав агакънавай са т'имил ширирини шагидвалзава.

Шейх Мугъаммад ал-Ярагъиди Мирза Али къазини кхьенвай шири ават. (Адан ц'арбац'ар таржума Гъ.Садыкъиди авуна).

ЧИР ХЪУН ХЪСАН Я

□ **Жалгъайра** т'ал авайла, 1,5 стаканда авай турпадин мижедик са истиканда авай вирт, 0,5 истиканда авай эрекъ ва чайдин са т'уруна авай авай къел какадарна къаришма гъазурда. Ам т'азвай жалгъайривай гуьц'да.

Мадни аптекадай маса гузвай дарчинрин (корица) ягълудин са шумуд ст'ал т'азвай жалгъайривай гуьц'айт'га, т'ал фад секин жедат.

□ **Къил къагъидаказ** т'азвайла, чайдин са т'уруна авай дарчинар, михекар ва бадам (миндаль) кофемолкадай регъена, яд илична, къаймакдин икъивал авай къаришма туьк'урда. Ахпа ам пелевай, ц'велеривай гуьц'на, винелай компрессдин чар эцигна, къил дасмалдалди к'евирна, къаткида. Са арадилай къилин т'ал секин жедат.

□ **Ивидик шекер** къадардилай гзаф къайла, чайдин т'урунин са къат'га авай дарчинар кудай чайдиз вегъена хъун хийирлу я.

□ **Дурк'унра къванер** ва къум авайла, са истиканда авай циз хуьрекдин са т'уруна авай дарчинар вегъена, зайиф ц'ал эцигна, зур сятда тада. Ахпа ам къайила, са йикъан вахтунда къуд сеферда хъвада. Са гъафтада хъваз, кве гъафтада яд яд.

□ **Къилин мефт'един** дамарар михъи авун патал, чич'ек лап куьлуь авуна, адак сад хътин пай вирт кадарна, 2 вацран вахтунда экунахъ ва няхъи хуьрекдин са т'уруна авайди ишлемишда.

□ **Бенед акъвазнавай** къелер ва гъак'ни зиян гудай шейэр хкудун патал агъадихъ галай рецептдилай менфят къачуда: 50 г. хвоядин хилер, хуьрекдин са т'уруна авай бияндин (солодка) дуьлар шир алай катулдиз вегъена, 2 л. яд цаназайиф ц'ал ргада ва аниз хуьрекдин 2 т'уруна авай куьлуь авунавай жик'иярни хъивегъна, 12 сятда и къаришма термосда тада. Ахпа ам хъвада. Гъа ик'и,

вад вацран вахтунда гъафтада хъваз, гъафтада ял яд.

□ **Вад жуьредин** хъчарикай туьк'урнавай мижеди рик'ихъ галаз алакъалу гзаф азарриз куьмек гуда. Пустырник, валерьяна, чут'ран цуьквер, спорыш, сушеница (гъар садакай хуьрекдин са т'уруна авайди) катулдиз вегъена, са литр ргъазвай яд илична, 30 декъикада тада. Ахпа ам куьзна, 0,5 л вирт алава хъува, холодильникда хуьда.

Экунахъ ич'ли рик'елай ва няхъи къудалди вилик хуьрекдин са т'уруна авайди ишлемишда. Ихътин миже са йисуз хъун меслят къалурзва.

□ **К'вачерин ва гъилерин** кикерик ц'арнах (грибок) къайла, агъадихъ галай рецептдилай менфят къачуда: ичин сиркедик (эссенция ва столовий уксус виже къведач) йоддин 2-3 ст'ал какдарна, памбаг къежирна, экунахъ ва няхъи кикери-вай гуьц'да. Сифте вацра кикер хъсан хъжезвайди са артух гъиссечат. Къвед лагъай вацра кикер хуьтуьл хъана, ранг экуь хъижеда.

АХЦЕГЪ МИРЗА АЛИ

ХВАШКАЛДИ

Ала я Саиду-садат, риклин навбар, вун хвашкалди!
Дагъустандин нурлу чирагъ, зубдетул-эхяр, вун хвашкалди!
Ви гъасретда авай алем, мич'и йифиз нур чуьк'уриз
Саки гъед хъиз, куьк'ивенвай кве ч'ехи сардар, вун хвашкалди!
Илимда, гъам сиясатда агалкъунар гзаф я ви,
Ч'ехи алим, ч'ехи устад, эй сеняткар, вун хвашкалди!
Бигъемдулагъ, атуналди шад авуна вуна эллер,
Чи рик'ериз на чуьк'урна гъахъдин нурар, вун хвашкалди!
Къегъалвилел, вилегъвилел тай-барабар авай туш ваз,
Камилвилел авач ваз гъич тай-барабар, вун хвашкалди!
Ви тарифиз эгеч'айт'га гад, гатфар, зул, куьд бес жедат,
Сад Аллагъдин, Зулжалалдин гъахъ тарифдар, вун хвашкалди!
Фикирарни хиялар ви гъуьлерилайни дерин я кве,
Ахцегъ Назим авазва мад, ийиз тикрар: вун хвашкалди!

КЪУЛЛУГЪДА

Гъахъдин рекъе авай лук'ра вичин агъадиз къуллугъда,
Вафалу тир бендидини тек са Худадиз къуллугъда.
Гъазур жедат гъар са ч'авуз адаз чанни къурбанд ийиз,
Адем ят'га са касдин т'вар, ада Гъеввадиз къуллугъда.
Йифиз-юкъуз, гъар са ч'авуз, лук' агъадихъ гелкъвез жедат,
Къилелайни элкъвез жедат, ада вафадиз къуллугъда.
Мегъамед, эй дуьньядин нур, са кас эгер агъа ят'га,
Ада, лук'раз инсаф ийиз, хийир-дуьадиз къуллугъда.
Кват'гани зак рехне, нукъсан, гъил къачу зи тахсиррилай,
Ахцегъай тир Назима мад Пак Тааладиз къуллугъда.

Ахцегъ Мегъарам эфендидинни
Ахцегъ Мирзе Алидин арада ширидалди
къиле фейн гъуьжетунар (мушаира)

АХЦЕГЪ МЕГЪАРАМ ЭФЕНДИ

Цавун чинал куьк'ивенвай рагъ, сурейядивай вуч к'ан я ваз?!
Вун жуьв гевгъер, лали-мержан, гъемрадивай вуч к'ан я ваз?!
Чин ви рагъ я, вилер якъут, п'узарар вирт, ширин шекер,
Юсуфаз вун ухшар ава, Зулейхадивай вуч к'ан я ваз?
Къацу хъанва багъни бустан, ахъа хъанва цуьквер алван,
Алем хъанва кве гуьлуьшан, магъликъадивай вуч к'ан я ваз?
Амма гуьгуьл зи пашман я, йифиз-юкъуз перишан я,
Зи чанни кваз ваз къурбанд я, биневадивай вуч к'ан я ваз?!
Ахцегъ Шаир мягътел жезва ви крарал гъар са ч'авуз:
И дуьньядал зун хътин са фугъарадивай вуч к'ан я ваз?!

ЕСИРДИН РИК'ИН СУЗА

Зун есир я и зинданда, гъамарин т'ал ават чанда,
Яраб зун къван бахтсуз инсан мад ават'га и девранда?
Им вуч дерт я зал гъалтайди, им вуч къаза я атайди?!
Хажалатрин гапур хъана зи жигерни рик'и ат'лайди.
Къакъатна зун макандивай, жуван хайи ватандивай,
Я Ребби, вуч хъайит'гани, къакъудмир зун имандивай!
Хъанва гъалар зи перишан, гуьгуьл хъанва гзаф пашман,
Саки вири дуьньяни кваз заз акси яз, хъанва душман.
Гъавурда зун акъунач гъич къилел атай и къазадин,
Цавун аршдихъ агакъзава гъарайдин ван зи сузадин.
Зегъер хъанва т'уьн-хъунни кваз, хуьруьнни кваз, рахунни кваз,
Къахънава зи йикъан къарай, гъарам хъанва ахварни заз.
И дердиниз анжах авай к'анзава заз чара, Аллагъ,
Анжах вун я гъар са ч'авуз зи даяхни, арха, панагъ.
Герек амач валай гъейри гъич садазни зун, эй Худа,
Вун рик'еллаз, вун мецеллаз уьмуьрзава за дуьньяда.
Ихтибарнай за инсанрал жуван рик'е авай сирер,
Амма абур, вафасуз яз, авуна зи рик'ел хирер.
Алахънай зун цавун аршдиз хкаж ийиз абрун тариф,
Амма вири зи зегъметар гъак'и гъавая фена, гъайиф!..
За къуллугънай абруз даим, жуван чандиз гана азаб,
Абрун рекъе зи рик'и-жигер кана михъиз, хъана кабаб.
Анжах вучин? Зи зегъметдин хъанач абруз ерли къадир,
Хъсанвални за авунавай са касдизни хъанач гъич чир.
Ялгуьзвал я и дуьньядал несибди гъар са инсандиз,
Бахшнават'га эгер уьмуьр ада диндиз ва имандиз.
Гъич садрани квадар тийин чна шадвал, чи к'убанвал,
Жумартвални, руьгъдин девлет, мердвал, дуьзвал, чи инсанвал.
Квадар тийин чна умуд, тикрарин т'вар Зулжалалдин,
Гъам я эвел, гъам я эхир чи мураддин, чи хиялрин.
Аллагъ, гъар са четин кар На регъят ая чун паталди,
И мич'и тир зиндандин рак ачух ая зун паталди.
Гъакъикъатдал, адалатдал гъар са ч'авуз я зун ашукъ,
Гъахълувал я каинатдин гъам гуьзелвал, гъам ярашугъ.
Бутпересри туна зун и зулуматдин гуьт'уь фура,
Я Ребби, На зи дердериз, зи гъамариз ая чара!
Ракъура На ракъин нурар зулуматдин и зиндандин,
Экъеч'дайвал и фурай зун шадвилелди ва к'убандиз.
Мирзе Али Ваз минетиз, ава даим ийиз суза:
Первердигар, зун и гъалда тур ксариз це На жаза!

МЕРГЪМАТЛУВАЛ

УМАРАЛАЙ ЧЕШНЕ
КЪАЧУ!

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

1/2

РД-дин Муфтиятдин мергъ-матлувлин «Инсан» фондунин руководителвиле Ахцегъ районда 2020- йисан 15-майдилай Тельманан хва Исламов Умар тайнарнава, мубаракрай! Коронавирусдин инфекция чклана, инсанар карантинда гъатнавай четин шартлара абурув мергъматлувлин куьмек агакьарзавай ваз чандин сагъвал, халкъдиз къуллугъунин суваб карда агалкъунар хъурай!

И мукъва редакциядиз Хинерин дередин агъалийрин мецелай Исламов Умаразни адан дустариз Чухсагъулдин ва адаз цийи къуллугъ мубаракзавай чар атана:

«Гъурметлу Умар стха, 2017-йисан гатуз хуна ви хушуналди ва пуддин хуси такъатар, гъаки мукъва-къилиярни ярар

нефс хвена, четин члавуз инсанриз мергъматлувлин куьмекар ийиз гъазур ватанперес, къегъал рухвайрин игътияж къе халкъди къетендиз гъиссзава. Аллагъдиз шукур хъуй, чаз куьн хътин жегъилар ава. Куь куьмекдалди Республикадин Муфтиятдин «Инсан» фондуни Ахцегъ райондихъ галаз жележгдани сих алакьа хуьдайдак чна умуд кутазава».

Эхъ, халкъдин тариф-къиметдин и хуш келимайрилай къуллугъ чак чи жегъилрал дамахунин гъиссер мадни артух хъана. Умар хътин камаллу хва тербияламишнавай диде-бубадизни муаллимриз баркалла!

Къейдин, дагъдин шартлара къакъан йигинвиле Интернет кардик кутун патал Умар Исламова, айгъамдалди лагъайтла, заказчик-пудратчикни вич яз, вичин гъалал зегъметдин 1 миллионни 600 агъзур манат пул харжна. Нетижада алай вахтунда пуд хуьруьн 60 къвале дурумлу Интернет ава ва 200 далай артух мобильный устройстойрик-телефонрик Интернетдин сигнал ква. Гъакъкъатда гъа и кар сеbeb яз коронавирсдин карантиндин четин шартлара Гутумрин, Фиярин ва Хинерин школайрин аялривай онлайн къайдада тарсар къачуналди келунин 2019-2020-йис акъалтлариз хъана.

дустар желбна, къакъан дагъларин Гутумрин, Фиярин ва Хинерин хуьрерин ва абурукай хкатнавай къилди майишатрин агъалияр Интернетдин дурумлу алакьадал таъминарун патал Еришдагъдин инсандин къвач хкун тавунвай куклвал (гъуьлуьн дережадилай 3650 метрдин къакъандавай анлай Къизил дере ва Ахцегъар капаллай хъиз ва михъи гъава авай йифиз Азербайжан патан Шеки, Мингечаур, Евлах шегъеррин эквер хъсандиз аквазва) автономный махсус станция эцигна. И кардай куьн ва вертолётдин куьмекдалди дагъдин куклвал Интернетдин вышкани герек тадаракар тухвай ахцегъви жегъилар пара къадар сагърай! И мукъва ви иштираквал аваз «Инсан» фондуни Ахцегъ ЦРБ-диз герек дарманрин, бязи кесиб хизанриз недай суьрсетдин куьмекар гана. Гъелбетда, инсанпересвиле, сувабдин и крар халкъдин рикелай садрани алатдак. Инсан, гъакъкъатдани, четин макъамда чир жеда. Хуси

- Дугъри я, алай вахтунда чаз Интернетдин абонплатадин хийир ава ва гъамни асул гъисабдай дежурство тухузвай къве касдин мажибдиз ва чи станция къайдада хуьниз ахкъатзава. Зи къаст-макъсад и кардал пул къазанмишун туш, дагълух хуьрерин жемат Интернетдин алакьадалди таъминарун (жуван ери-бине Хиняй яз, аз ана яшайишдин гъар са куьнин патакъай гъихътин четинвилер аватла чизва), дагъвияр алай девирдин цивилизацидиз шерик авун, хуьруьн жегъилриз яшайишдин са бубат шартлар хъайитлани яратмишун я. Эгер жемат залай рази ятла, залай и кар алакьзава ва зун шад я, - клуьни дамах гъачиз лугъзува Умар.

Ихътин камаллу фикиррин, къени къилихрин инсандин тварцихъ чаз мад сеферда алхисун амуькъзава: къуй ваз чандин сагъвал ва халкъдиз къуллугъунин мергъматлу, суваб крара члехи агалуьунар хъурай, гъурметлу Умар!

ТЕРБИЯДИН МЕСЭЛАЙРАЙ

ЖАВАНРИХЪ ГАЛАЗ ГЪИКИ РАХАДА?

М.НАРИМАНОВ,
журналист-педагог,
РД-дин культурадн
лайхлу работник

Зи танишдан гададин 12 йис таман хъайила адан диде-бубадиз чпин веледдин къилихра еке дегъивилер хъанвайди малум хъана. Гъа икI гада вичин къвале къилди жезвай. Школадилай къуллугъ гъаф вахт куьчеда куьчуьрмишзавай ам диде-бубадихъ галаз алакьада саки амуькънач. Тебии яз, абурук къалабулух акатна. Гадади, гъавурда гъат тийизвайда къуна, диде-бубадин суалриз кагъулдаказ жавабар гузвай.

- Тахминан 11-12 йисан яшда авайла, хуси диде-бубайрин патакъай жаванрин рикI хазва, - лугъзува инсан ахтармишдай «Сан-Рей» тIвар алай Халкъарин арадин центрдин президент, психологиядин илимрин кандидат Анатолий Павлович Наминача. - Гъевчи яшда авайла аялри чпин диде-бубаяр дуьньяда виридалайни къуватлубур, акъуллубур ва гуьрчегбур яз гъисабда ва абуруз чпин гъевчи сирер ихтибарда. Амма гуьгъуьнай аялар гъаф крариз маса вилерай килигзава ва абуру диде-бубайриз чпин уьмуьрдикай мад суьгъбет хъийизмач. И йисара жаванри вири дикъет элкьуьрна къунвай дуьньядиз гузва ва абуру уьмуьрда чпиз тайин тир чка жагъурун патал кIевелай чалишмиш жеда. Гъавилляй абуру, сифте нубатда, сада садаз сирер ахъайда, бязи дуьшуьшра муаллимривай ва я яргъал алай мукъва-къилияривай меслят къачуда ва анжах эхиримжи нубатда - чпин диде-бубайривай.

Аялриз виридалайни хъсан куьмек уьмуьрдикай гъаф хабар авай диде-бубайрикай жеда. Психологиядин илимрин кандидат, Россиядин образованидин академиядин (РАО) Психологиядин институтдин лабораториядин заведиш Наталья Львовна Моринади гъисабзавайвал, диде-бубайрихъ галаз гъамиша алакьада авай аялривай куьчедин гъихътин хъайитлани пис таъсирдиз аксивал ийиз жеда. Амма гъаф диде-бубайри жаванрихъ галаз алакьайра четинвилер гъиссзава. Ингъе кез «кисунин цал» чукуьриз куьмекдай са шумуд меслят.

1. **Алакьаяр патал къулай гъалар яратмиша.** «Жаванрихъ са гъихътин ятлани месэляяр авайла, абуру суьгъбет тек-бир дуьшуьшра сифте кудда, - къейдзава психолог А.Наминача. - Диде-бубаяр хизанда аялдрихъ галаз Тебии жуьреда рахунин шартлар яратмишиз чалишмиш хъана кIанда. Чехибурухъ галаз вичин яшайишдин четинвилерикай веревирдер ийиз вердиш хъайидалай къуллугъ жаванди, вахт атайла, абурухъ галаз мадни еке сирер пайда».

Виридалайни менфятлу жуьре жаванрихъ галаз ара-атIунар авачир алакьаяр хуьнин вахт чара авун я. И вахтунда аялрикай, абурун юлдашрикай, фикиррикай ва хиялрикай са гъихътин ятлани цийи делилар чир жеда. Хизанвилелди фу тIуьнни вахт саналди куьчуьрмишдай лап вижевай

мумкинвал я. Амма диде-бубайри и кардин важиблублиз бязи дуьшуьшра лазим тир фикир гузвач. Куьне столдрихъ аялдрихъ галаз гъикъван вахт куьчуьрмишзава тIа, гъадаз фикир це.

2. **Аялдрихъ галаз кардин арада рахадай уstadвал къачу.** Адет яз, ихътин суьгъбет са квелди ятлани машгъул инсанрин арада жезва. И вахтунда инсанар сад садаз килигзава. Ийизвай кардикай фикирзавай абуру вири месэляяр азавилин гъалара гъялзава. Алакьаяр хуьнин ихътин жуьре,

кукIунрикай зи уьмуьрдиз ва я сагъламвилеиз къурхулувал авач. Амма идалай зи абур мягъкем хуьн ва я гъамишалугъ яз ква-хуьн аслу я, - лугъзувай гадади. И рахунилай къуллугъ школадин патав кукIунар бегъем хъана. Гадади вичин патакъай диде-бубади рикIик ийизвайди къатIайла ва вич патал вуч къилинди ятIа чир хъайила, ам вичин дустарни галаз кукIунарзавай а компаниядрихъ галаз гуьруьшмиш хъана ва ислягъ икъардал атана.

4. **Сад тир къуватралди**

шаксуз, гъам куь аялдиз ва гъам кезни бегенмиш жеда. Хейлин диде-бубайриз чпин аялрихъ галаз эсиллагъ рахаз чидач эхир ва гуьжетрикай къил къакъудун патал абурухъ галаз ачух суьгъбетрик экечIа.

3. **Жуван меслятар илитIмир.** Гъикъван куь меслят хъсанди хъайитлани, ам буйругъдин къайдада лагъайтла, жаванди вичин уьмуьрда адал садрани амалдак. Аялдиз хуси тежриба пай ая, рикIин азабрикай суьгъбета, амма къурху гудай начальникдиз элкьуьмир. Куь аял масадбурун фикирриз яб гуз вердиш хуьн лазим я. Амма и вахтунда адан намусдик хкIун тавун важиблу я. Куь аялди са гъихътин ятлани гъалатI ахъайнавайди кез чир хъайила, меслятар гуз тади къачун тавун иллаки важиблу я. Адет яз, аялри чпин гъалатлар лап хъсандиз аннамишзава. Амма артухан сеферда и кар абурун рикел хъайтIа, аялдиз вичел «вири дуьнья хуьурезвайди хъиз жеда». И кардрихъай жаванриз виридалайни гъаф кичIе я. Аялдрихъ галаз арадал атанвай гъалар сабурулулказ веревирд яя.

Зи рикел са хизанда арадал атай гъалар хквезва. Диде-буба зи патав меслят къачуз атана. Кар ана авай хъи, абурун 15 йисан яшда авай хци кIелзавай школада тербиясуз жаванрин компания пайда хъанвай. Абуру гъар юкъуз школадин аялрихъ галаз кукIунарзавай. Зи танишбурун хва гъар юкъуз къваллиз чинал вили хъанвай чкаяр алаз хквезвай ва ада суалриз жавабар гуникай къил къакъудзавай. За диде-бубадиз гада хурук кутун тавун ва месэла адахъ галаз секин гъалара гъялун меслятна. Эхирни, гада ачух рахунал гъиз алакьна.

Гадади гъавурда турвал, вич неинки классда, гъаки вири школадани лидер (башчи) яз гъисабзава ва арадал атанвай гъаларай экъечIунилай гадайрин арада адан кесерлувал аслу я. - И

экъечI. Мумкин я, гъар са аял вичин буба ва я диде акси акъвазариз чалишмиш жеда. Абуру ихътин уюн акъудда: «Бубади аз аниз фидай ихтияр гузва лагъана!». Адет яз, жаванри ихътин рахунар диде-бубаяр хъел жезвай ва я чпин арада гуьжетарзавай шартлара ийизва.

- Диде-бубайри а кар гъамишалугъ яз рикел хуьн лазим я хъи, абуру чпин алакьайрай анжах агалнавай ракIаррихъ къил акъудна кIанда, - таъкимарзава психологиядин илимдин кандидат М.Моринади. Жаванар алай чкадал алакьаяр тайинаруналди, куьне неинки жуван, гъаки абурун намусдикни хуькуьрзава. Эгер гуьжет аялар алаз арадал атанатIа, меслятдални абурун вилерал хтана кIанда. Тебии яз, инал са гъихътин ятлани «тамашаяр» къалурна виже къведач - аялди рахун алачиз фашалвал гъиссда.

5. **Аялриз текдаказ амуькдайд мумкинвал це.** Жаванрихъ чеб масадбурулай аслу туширвилеин гъисс хуьн герек я. Гъаф дуьшуьшра абур диде-бубадин «диктатдикай» азавилин хиялар ийизни гъазур я. Ихътин гъиссер абурухъ жуван территорияда, яни жуван къвале авайла арадал къведа. Эгер жаванди чи ихтибарвал гъисс ийизватIа, ам гъамиша чаз къаршидин кам къачуз гъазур я.

Психологги гъисабзавайвал, жаванриз тербия гун яргъал вахтунин ва четин къвалах я. Куьн куь аялдиз халис дуст хуьн лазим я. Герек квекай консультант, управляющий ваь, идаз акси яз жавандиз гъихътин хъайитлани гъалара жуваз хъиз ихтибарзавай инсан жен. Эгер квекай жуван аялдрихъ галаз ихтибарлувлин алакьаяр тайинариз алакьайтIа, куьне адетдинди тушир разивал гъиссда. Жуван аялдрихъ галаз дуствилелай диде-буба патал мад важиблу вуч ава?

“ЗИ РУЪГЪ АХЦЕГЪА АВА”

К.ФЕРЗАЛИЕВ

Алатай нумрайрикай сада чна газет келзавайбур Кабардино-Балкарияда яшамыш жезвай бажарагылу художник, Дагъустандин халкъдин писатель Къныс Межидован руш Сияра Аккизовадихъ галаз танишарнай. Къенин ихтилат писателдин хтудикай – Имара Якубовна Аккизовадикай я.

Амни алакьунар авай художник, Россиядин художникрин Союздин член я. Имара Аккизова 1972-йисуз Кабардино-Балкария республикадин меркезда художникрин хизанда дидедиз хъана. Ада Кабардино-Балкариядин госуниверситет, медениятдинни искусстводин училище, Кеферпатан Кавказдин гьукуматдин институт акьалтIарнава. Гьелбетда, дидени, бубани бажарагъ авай художникар хъайила, веледризни абурукай пай гун, абурун геле аваз фин мягътел жедай кар туш. Гьилера рангар аваз, кIвале вилик мольбертар кваз чIехи хъайи Имаради гьеле аялзамаз вичин бажарагъдин цIирерикай хабар гана. Диде-бубадиз Имаради маса пеше хкъана кIанзавайтIани, бажарагъди адаз “ихтияр ганач”.

Инал къетIендаказ къейд авун важиблу я, Имарадин буба Якуб Аккизов КБР-да сад лагъай пешкар художник, балкарвийрикай сад лагъайди яз адакай СССР-дин художникрин Союздин член хъана. И.Аккизовади КБР-дин ва зо-

нальный са шумуд (гъа жергедай яз 2004, 2008-йисара Краснодардани Сочида “Россиядин къиблепад”, 2008-йисуз Кавказдин жегъил художникрин “Тарцихъ дувулар ава”) выставкайра иштиракна. Ам Кайсын Къулиеван юбилейдиз талукъ международный симпозиумдин иштиракчини я. 2009-йисуз К.Къулиеван кIвале-музейда, 2010-йисуз Нальчикда КБР-дин, изобразительный искус-

ствойрин музейда, Махачкъалада П.Гьамзатовадин тIварунихъ галай изобразительный искусствойрин музейда Имара Якубовнадин хуси яратмишунрин выставкаяр тешиклна. Ам Майкопда къиле фейи “Аждагъанар. Мифологиядин игитар” выставка-конкурсдин дипломдин сагъибни я.

Ада ктабар шикилралди безетмишунин кардикни еке пай кутунва – вишдав агакьна ктабар адан бажарагъди гурьчегарнава. Журьба-журьба материалрикай ниниярни тукъуьрзава.

“Ада чазни ашкара ийизвай, пайзавай адем – ам Кавказдин адем я, эгер адан суьретар маса шегъера, уьлквейра акуртIа, инсанриз а суьретрин гурьчегвиляй Кавказ чир жеда ва адал гьейранвалда”, – кхъизва КБР-дин “Дагъви дигъегъли” газетдин къилин редактор З.Кануковади.

Вич жегъил ятIани, бажарагълувили ам фад машгъурна. КIвалахда ада журьба-журьба техника ишлемишзава: графика, живопись, рекъемрин шикилар...

Чехи бубадин – Къныс Межидован – ватан тир Ахцегъ Имарадиз гзаф хуш я. “Мектебда гатун тIатIилар гайила, чна гъар йисан пуд варз Ахцегъа акъуддай. За жуван аял вахтар вири Ахцегъа акъатай хъиз гьиссзава. А вахтар лап хъсанбур тир. Гъар мумкинвал хъайила, Дагъустандиз хъфизва зун, жув ина аватIани, зи руьгъ гъана ава”, – лугъуза жегъил художникди. Къуй адахъ гележегда мадни еке агалкъунар хъурай!

ИМАНСУЗ КАС ЧИР ЖЕДА

Имансуз кас чир жеда кезе Кевелай, Гъахъсуз кардик къил кутуна рахадай. Фекъи-фахра, закат, калам мецел гъиз, Гъибетралди инсан фуруз чIугвадай.

Имансуз кас чир жеда кезе Кевелай, Иблис хъана атайла ви къаншардиз. Ваз фир-тефир чка, гьелбет, дар жеда, Яб гайила адан тукъуьл гафариз.

Имансуз кас чир жеда кезе Кевелай, «Элиф, бей, тей» тийижиз гъакI каламдин. Аси ийиз алахъда гъар муьмин кас, Рехъ я лугъуз тухузвайди гъарамдин.

Имансуз кас чир жеда кезе Кевелай, Алимрикни кутада бул синихар. Салават къван тахъай мецел уьмуьрда, Бегенмиш яз вичиз вичин къилихар.

Имансуз кас чир жеда кезе Кевелай, Пак тир диндиз, шариатдиз акси яз. Цавар-чилер халкъур Халикъ ЧIехи тир, Кур ниятдал гъадазни кваз аси яз.

Имансуз кас чир жеда кезе Кевелай, Гъар камуна хъана къанлу, футфачи. Диндин душман фидай туш гъич вегътедай, Терг тавунмаз халкъдин алчак арачи.

Имансуз кас къейилани чир жеда, МичIи сура адан руьгъ гъич динж жедач. Пис къилихар вири элди эзбериз, Даим винел агъузардин кин жеда.

Имансуз кас къейилани чир жеда, Эхиратдин югъ атайла мегъшерда. Жегъеннемин ачух жеда къапуяр, Цун юкъва гъакI алцумда ам терезда.

Эй, инсанар, имансуздаз яб гумир, Зигъин кур яз, вилер абурун буьркъуь я. Дуьньяд винел Сад Аллагъдин эмирдин, Гьелбетда, рехъ куькIвей рагъ я, экуь я!

ДЕЗИНФЕКЦИЯ КЪИЛЕ ТУХУЗВА

М.НАРИМАНОВ

РикIел хкин, уьлкведин Президент Владимир Путинан тапшуругъдалди Дагъустандиз общественный территорияр ва уьмуьр таъминарзавай объекттар дезинфекция авунин рекъай серенжемар къиле тухун патал Донской ва Ногинский МЧС-рин къве центрдин къутармишдайбур атанва. Республикадиз атанмазди къутармишдайбур десте-десте муниципальный районриз ва шегъерриз пайна.

Алай йисан 1-июндиз Россиядин МЧС-дин къутармишдайбурун Ногинский центрдин пешекарар Ахцегъ райондиз атана. Райадминистрацияда «Ахцегъ район» МР-дин къилин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Мегъамед-Рауф Гъаниеван руководстводик кваз гуьруьш къиле фена. И вахтунда КIвалахар къиле тухудай тегъер веревирдна, абуру тухудай объекттар ва территорияр тестиькIарна. Абуру гъар са хуьруьн территория гуьзчивилик кутуна. Сифте юкъуз къутармишдайбуру Цуругърин хуьруьн гзаф инсанар кIватI жезвай чкаяр, тукъвенар, школа, ФАП, администрациядин

дарамат дезинфекция авуна. Пакадин юкъуз пешекарар Хуьруьгрин хуьре авай общественный чкаяр дезинфекция авунин эгечIна. Ина культурадин КIвалин дарамат, «Люминари» центр, тукъвенар, кимер ва участковый больницариз дезинфекция авунва. Тадарарин куьмекдалди хуьрерин вири куьчейриз дарманар яна. Къиле тухузвай КIвалахрал махсус са машин желб тир.

Алава хъийин, гьеле апрелдин эвелдилай Ахцегъ районад общественный территорияр ва идарайрин дараматар дезинфекция

авунин месэладив дикъетлудаказ эгечIнай. И КIвалахрик Ахцегърин хуьруьн 50-нумрадин пожарный частунин къуллугъчиярнин активвилелди эгечIна. Хуьрера гзаф инсанар кIватI жезвай чкайра, булахрал ва кимерал вахт-вахтунда дезинфекция къиле тухузвай. Райондин центра авай къилин куьчейр гъар юкъуз дарманралди гъялзавай. Шаксуз, МЧС-дин федеральный ири центрайрин пешекаррин КIвалахди Ахцегъ районад коронавирусдин инфекция чукIунин вилик пад къунин кардиз екедаказ таъсирда.

ЕГЭ ВАХКУНИН ВАХТАР ДЕГИШНАВА

Здравоохраненидин органдин теклифдалди, Россиядин просвещенидин министерстводи ЕГЭ къиле тухун 8-июндилай мадни геж вахтунал хутахнава. Идан гъакъиндай федеральный министерстводин пресс-къуллугъди малумарна. Аттестациядин компаниядин эвелдиз талукъ вахтар мукъвал тир гележегда раижда. «Сагъламвал хуьнин рекъай серенжемар гьисаба къуналди, фикризавайвал, чпиз высший кIелдай заведенийриз гъахъдай гуьгуьл авай школьникри алай йисуз ЕГЭ вахкуда», – лагъана Минпросвещенидин къил Сергей Кравцова. Амай выпускникар

патал ЕГЭ-дин сергъятра чарасуз тир урус чIалай ва математикадай имтигъанар къиле тухудач.

Имтигъанар Роспотребнадзордин истемешунрихъ галаз къадайвал къиле фида. Гъа икI, аудиторрияра аялрин къадар тIмилиларда, мукъвал-мукъвал дезинфекцияр къиле тухуда. Идалайни гъейри, 9-классра нетижаяр къадай аттестациядикай тамавилелди отказ авунин къарар къабулнава. Эгер виликдай чарасуз яз анжах урус чIалай ва математикадай ОГЭ тухузвайтIа, гила абурукай отказ авунва. Нетижаяр къадай къиметар йисанбурун бинедаллаз эцигда.

БАГЪА КЪВАН

ЧИ КОРР.

Садра пачагъди рекъел са зурба къван акъудна ва вич, ни ам рекъелай алуддатIа килигиз, чуьнуьх хъана.

Къванцин патавай гзаф-бур фена. Абуру пачагъдиз, ам рекъериз килигизавач лугъуз, Кевиз экъуьгъзавай, амма абурукай гъич садани рекъелай а къван алудуникай гъич фикирни авунач.

Эхирни къванцин патав са кесиб лежбер акъваз хъана ва ада ам авадарна рекъин къерехда авай къанавдиз вегъена. Тажуб хъайи лежбердиз къванцин кланик къизилрай ацIай шешел ва пачагъдин

кагъаз акуна. Кагъазда пачагъди, къизилар виридаз маниивалзавай къван рекъелай алудайдаз ганвай пишкеш тирди, кхъенвай.

Гъа икI, Аллагъ-Тааладини гъар са имтигъандик вичин разивал кутунва. Чи рекъел гъалтзавай вири четинвилер хатадай туш. Аллагъ-Таалади чи вафалувал ахтармишзава, абурун куьмекдалди чи фикир Вичел желбзава ва чаз руьгъдин пишкеш къачудай мумкинвал гузва.

2020-ЙИСАН 2-ПАЙ ПАТАЛ «ЦИЙИ ДУЪНЬЯ»

ГАЗЕТ КХЪИЗ БАШЛАМИШНАВА

Ругуд варз патал почтадай газет кхъинин къимет 275 манат я.

Редакциядай квевай чи газет 200 манатдай кхъиз жеда

Чи реквизитар: ИНН - 0504007157 КПП - 050401001
Р/СЧЕТ - 4070181700001000026
Л/СЧЕТ - 2003Ш29490 БИК - 048209001

1993-йисуз Хуьруьгрин хуьруьн юкъван умуми образованидин школа куьтягъайвили гъакъиндай Къарибов Мегъамед Шайдабеговичаз ганвай Б 268120-нумрадин аттестат квахънава. Адал АМАЛ АЛАМАЧ.

Цийи дуьнья

(Новый мир)

Учредитель:

Администрация
Ахтынского района
Республики Дагестан
Главный редактор
Д.Ш.ШЕРИФАЛИЕВ

Газета перерегистрирована Управлением федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РД 22 января 2019 г. Регистрационный номер ПИ № ТУ 05-00401.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность предоставленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются. При перепечатке ссылка на «Новый мир» обязательна.

Адрес редакции и издателя:
368730, РД, Ахтынский район,
с. Ахты,
ул. Юсуфа Герейханова, д.33.

Телефон главного редактора
8(988)-654-59-49

Электронная почта газеты:
newworld1928@mail.ru

ИНДЕКС 63312
Газета «Новый мир» сверстана и отпечатана в ООО «Типография-М» по адресу: г.Дербент, ул.С.Курбанова, 25. Электронная версия газеты на сайте <http://akhty-news.ru/>, в разделе Выпуски газет на сайте администрации района <http://akhty-mr.ru/>

По вопросам качества печати обращаться в типографию ООО «Типография-М»

Время подписания в печать по графику 14.00. Подписано в печать 14:00 Газета выходит 52 раза в год.

Тираж 1450 экз. Заказ №